

Baardmannen in de tuin

Zaterdag 11 oktober 2003 rond een uur of elf 's morgens hoorde ik een groep vogels in de tuin roepen. Eerst leek het op een groepje mussen dat ruzie had, maar toen ik dichterbij het raam kwam had ik al het idee dat ik Baardmannen hoorde. Een metaalachtig geluid, maar dan in veelvoud. Ik woon in Heteren, aan de zuidkant van het dorp. Onze tuin ligt daar in een rustige woonwijk en grenst aan een boomgaard. Niet echt een plek voor Baardmannen. Terwijl ik de tuin rondkeek vlogen de vogels op. Wel zo'n vijftig exemplaren! Dat verklaarde het geluid. Duidelijk waren de lange staarten en de 'snorrende' vleugelslag te zien. Dus toch! Nooit eerder had ik er zoveel bij elkaar gezien. Leuk om te zien was hoe de groep in een haast 'bolvormige formatie' wegvloog naar het zuidwesten. In de literatuur las ik dat er rond oktober een piek is in de bewegingen van Baardmannen. Er vinden kleine verschuivingen plaats, maar echt wegtrekken doen ze niet.

■ Albert Vliegthart, Lange Akkers 33, 6666 HB Heteren, e-mail: albert.vliegthart@keygene.com

Oeverpieper als gevelttoerist

Toen wij tijdens onze zomervakantie in juli 2003 aan de zuidkust van Bretagne de schilderachtige vissersplaats Concarneau bezochten, werd in een winkelstraat onze

aandacht getrokken door een ijverig voedsel zoekende vogel. Het was in het begin van de middag en het was zonnig, maar niet erg warm door de stevige zeebries die er stond. Op de manier waarop soms Huismussen, Koolmezen en ook wel Witte Kwikstaarten gaten, spleten en richels van gebouwen onderzoeken op verscholen insecten en spinnen, bleek hier een Oeverpieper *Anthus petrosus* bezig te zijn. Oeverpiepers lijken op een Graspieper, maar zijn eerder donker grijs-groen dan bruin van kleur, met een langere snavel, grijze buitenste staartpenen, donkere poten en ze zijn een slag groter dan hun familieleden.

Wij hadden al eerder Oeverpiepers op en tussen de rotsen aan de stranden gezien, die 'zoals het hoort' hun voedsel tussen het drooggevalen zeewier zochten. Slakjes, (water)insecten en andere kleine geleedpotigen als garnaatjes, krabbetjes en waterpissebedden vormen daarbij de voornaamste prooidieren. Hier in het centrum van het stadje, in een vrij drukke winkelstraat en wel een kilometer van de zee verwijderd, viel het voedselzoekgedrag van deze kustvogel ons extra op.

Geconcentreerd en systematisch werden de veelbelovende plekken aan de verschillende gevels afgewerkt, waar mogelijk liep de Oeverpieper over een stoep, een vensterbank of een zonnescherm. Soms kort fladderend

Oeverpieper op kustrotsen met wier, 16 juli 2003, Île Tudy, Bretagne, Frankrijk. Foto: Auke B. Terluin.

een opgeschrikt insect achtervolgend, anders biddend in de lucht met snelle uitvallen. Dit gebeurde bijvoorbeeld waar naast de te inspecteren ruimte achter de regenpijp geen houvast gevonden werd. De pieper trok zich weinig aan van het langslpende publiek. De vogel zal wel jongen te verzorgen hebben gehad, want na enige tijd vloog hij of zij weg met een bek vol insecten. Na ongeveer tien minuten keerde hij weer terug. In die tijd was het ruimschoots mogelijk tussen de kust en de straat heen en weer te vliegen. Het lijkt aannemelijk dat de straat met gebouwen hier als alternatieve foerageerplek diende. Op het moment van onze waarneming was het aan de kust hoogwater, zodat daar het voedsel waarschijnlijk tijdelijk onbereikbaar geweest zal zijn.

■ Auke B. Terluin, Molenhoek 29, 9291 DB Kollum, (0511) 45 10 11, e-mail: aukebterluin@hetnet.nl.

Grote Bonte Specht laat Halsbandparkiet vluchten

Tijdens veldwerk voor onze studie biologie op 25 maart 2004 deden Ben Wielstra en ik een opmerkelijke waarneming in het stadspark Leidse Hout te Leiden. Al zoekend naar een koolmezenterritorium, zagen we een Halsbandparkiet op enkele meters hoogte de ingang van een nestholte vergroten. Daarna

verdween hij vervolgens door de opening naar binnen. Iets verderop waren nog twee Halsbandparkieten te horen. Eén naderde luid roepend een boom, waar hij in wilde landen. Met nog harder kabaal maakte de vogel een plotselinge ommekeer, terwijl deze enkele meters werd achtervolgd door een andere, kleinere vogel. Een mannetje Grote Bonte Specht bleek niet gediend van de aanwezigheid van de exoot en joeg deze al roepend weg. De specht bleef vervolgens rustig achter in de boom. Overigens is het niet duidelijk of hij daar een nestholte had. Toch is het apart om te zien dat de Grote Bonte Specht in een confrontatie niet per definitie onderdoet voor de grotere exoot, die gebruikmaakt van nestholten van de specht. Beschrijvingen van veldwaarnemingen van interacties tussen beide soorten zijn helaas schaars.

■ Sander Pieterse, Van Boetzelaerlaan 18, 2581 AH Den Haag, e-mail: s_pieterse@hotmail.com

Oude Scholeksters

Laurens van der Vaart meldt de vondst van twee stokoude Scholeksters. Eén van 33 jaar vier maanden en negen dagen en één van 33 jaar zeven maanden en acht dagen. Hij schrijft over de berekening van de leeftijd het volgende. Hoe ben ik tot die leeftijden gekomen? Beide 'oude' Scholeksters zijn in september geringd als eerste-kalenderjaarvogel. Dat is een belangrijk gegeven, want het betekent dat we er ten minste één jaar bij kunnen tellen. Ze zijn zelfs ruim één jaar eerder geboren, want de broedtijd is grofweg april-juni. Dat laatste is speculatief (vroeg en late broedsels): dus één jaar erbij. Scholekster 1: Ringdatum 30 september 1970, vinddatum 8 mei 2003. Totaal 32 jaar, zeven maanden en negen

dagen, wordt dus 33 jaar, zeven maanden en negen dagen. Scholekster 2: Ringdatum 9 september 1971, vinddatum 18 januari 2004. Totaal 32 jaar, vier maanden en acht dagen, wordt dus 33 jaar, vier maanden en acht dagen. Precies kunnen we het in dit geval niet weten, maar dit zijn de leeftijden die ze ten minste gehaald hebben.

Bron: Eurobirdnet

Veldwaarnemingen CCXLIV

Roodhalsfuut

18-05-04 2 Diependal, Oranje, Smilde.
P. de Boer.

Geoorde Fuut

07-08-04 7 IJzeren Kaap, Oosterend, Texel.
G. Strang & J. Cuppen.

Kleine Zilverreiger

09-08-04 2 Geulplas, Texel. G. Strang &
J. Cuppen.

Grote Zilverreiger

09-08-04 1 Geulplas, Texel. G. Strang &
J. Cuppen.

18-08-04 1 Piaam. E.W.F. Brandenburg.

22-08-04 2 Workumerwaard, Workum.
E.W.F. Brandenburg.

Zwarte Ooievaar

29-07-04 2 Kruishaarsche Heide, Putten.
H. Werners. Juvenile exx.

Indische Gans

22-08-04 22 Workumerwaard, Workum.
E.W.F. Brandenburg.

Brandgans

27-06-04 6 Polder Demmerik, Vinkeveen.
G. Hiemstra. Paartje met vier
juvenielen.

Casarca

25-08-04 1 IJsselmeer, Workum.
E.W.F. Brandenburg.

Krooneend

14-06-04 1 Groote Wije, Botshol, Vinkeveen.
G. Hiemstra. Mannetje.

Vorkstaartmeeuw met lichte kop, Eemshaven-Oost,
27 september 2004. Foto: E.
Winkel.

Toppereend

09-08-04 1 Geulplas, Texel. G. Strang &
J. Cuppen.

Rosse Stekelstaart

07-08-04 1 Wagejot, Texel. G. Strang &
J. Cuppen. Mannetje.

Wespendief

19-06-04 2 Munscheheide, Schaijk.
P. Bauwens. Mannetje en
vrouwte.

Visarend

09-08-04 1 Geulplas, Texel. G. Strang &
J. Cuppen. Jagend, ÈÈnmaal in
water duikend naar vis en gaat
dan in boom zitten uit beeld.

Patrijs

05-08-04 2 Ees, Borger-Odoorn.
E.W.F. Brandenburg.

Kleine Plevier

06-05-04 1 Sneek. E.W.F. Brandenburg.

09-05-04 1 Bolsward. E.W.F. Brandenburg.
Bij nest.

24-05-04 3 Makkum. E.W.F. Brandenburg.

10-08-04 1 Wagejot, Texel. G. Strang.

Bontbekplevier

08-05-04 40 Zwarte Haan. P. de Boer.

12-05-04 23 Drachten. P. de Boer.

10-06-04 20 Ezumakeeg, Lauwersmeer.
P. de Boer.

07-06-04 2 Nieuwe Haven, Harlingen.
E.W.F. Brandenburg.

22-06-04 2 Hogewier, Harlingen.
E.W.F. Brandenburg.

Drieteenstrandloper

30-04-04 20 Terschelling. P. de Boer.

Temmincks Strandloper

11-08-04 1 Wagejot, Texel. G. Strang &
J. Cuppen.

Bosruiter

16-05-04 1 Elpermeer, Drenthe. P. de Boer.

08-08-04 5 Plas bij Oosterend, Texel.
G. Strang & J. Cuppen.

Zwartkopmeeuw

07-06-04 2 Polder Demmerik, Vinkeveen.

Vorkstaartmeeuw met donkere kop, Eemshaven-Oost,
27 september 2004. Foto: E.
Winkel.

		G. Hiemstra.
Dwergmeeuw		
06-08-04	1	Marsdiep. G. Strang.
Vorkstaartmeeuw		
27-09-04	2	Eemshaven-Oost. E. Winkel. Eén met donkere kop en één met wat lichtere kop.
Kokmeeuw		
04-08-04	1	Klinkenbeltskolk, Deventer. E. Winkel. Een Deense Kokmeeuw, geringd in Hellerup Havn, Gentofte, Denemarken. De vogel was hier ook in september/ oktober 2002.
Zwarte Stern		
27-06-04	11	De Deelen (Fr.). P. de Boer.
27-09-04	1	Eemshaven-Ost (Gr.). E. Winkel. Ruiend naar winterkleed.
Zomertortel		
29-05-04	1	Polder Demmerik, Vinkeveen. G. Hiemstra & G. Korthals.
20-06-04	2	Bungalowpark De Tolplas. Hoge Hexel, Ov. E. Winkel. Uitzonderlijk tam.
Steenuil		
26-06-04	2	Heinoseweg, Zwolle. E. Winkel.
13-08-04	1	Petten. R. Costers.
22-06-04	1	Arum, Wûnseradiel (Wonsera-

Kokmeeuw bij Klinkenbeltskolk, Deventer 4 augustus 2004. Deze vogel is geringd in Denemarken. Foto: E. Winkel.

30-06-04	1	deel). E.W.F. Brandenburg. Allingawier, Wûnseradiel (Wonseradeel). E.W.F. Brandenburg.
----------	---	--

Mannetje Grauwe Klauwier, Schoonheten, 28 juni 2004.
Foto: E. Winkel.

Zomertortel, Hoge Hexel, 20 juni 2004.
Foto: E. Winkel.

Nachtzwaluw

29-07-04 3 Schapenpark, Odoorn.
E.W.F. Brandenburg.

Alpengierzwaluw

15-07-04 1 Borgele, Deventer.
E. Winkel. In rechte lijn
naar zuid vliegend.

IJsvogel

23-07-04 1 Franckenstaete, Bergen.
Gemeld via W. Smeets.
29-06-04 1 Oude IJssel, Doetinchem.
G. Strang.

Zwarte Specht

06-08-04 1 Harderwijk. G. Strang.

Nachtegaal

29-04-04 1 Kleine Wielen.
Leeuwarden. P. de Boer.

Sprinkhaanrietzanger

16-07-04 2 Lookerskolk, Deventer.
E. Winkel.

Wielewaal

20-07-04 2 Diaconieveen, Oldeberkoop,
Weststellingwerf.
E.W.F. Brandenburg.
Zingend.

Grauwe Klauwier

28-06-04 6 Schoonheeten,
Heeten. E. Winkel.
2 mannetjes, 1 vrouwtje &
3 juveniele exemplaren.

Frater

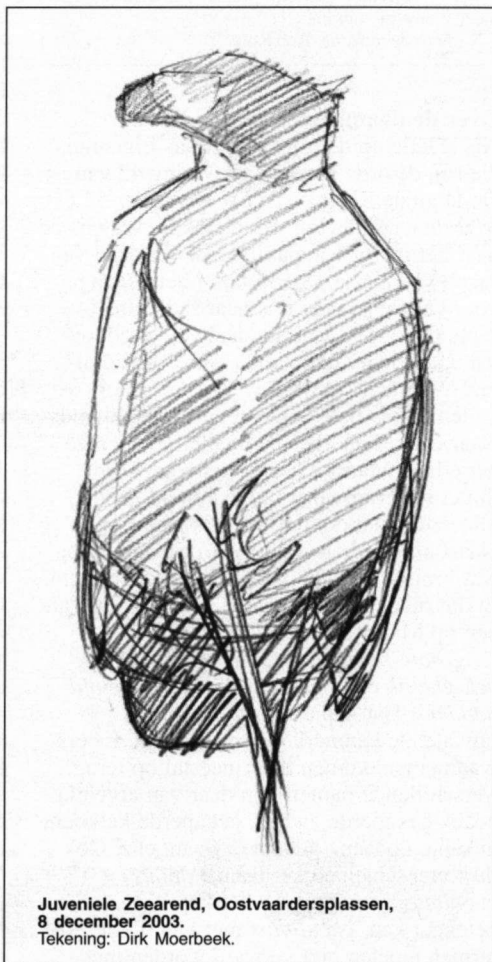
09-07-04 1 De Nollen, Callantsoog.
G. Hiemstra. Zingend.

Kruisbek

30-07-04 2 Mastbos, Breda.
P. Bauwens.

Waarnemingen kunnen ingezonden worden naar de redactie van *het Vogeljaar* of naar G. Strang, Haverdreef 55, 7006 LH Doetinchem, telefoon (0314) 36 38 49. Indien mogelijk per e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl.

Zie voor de geldende criteria voor het inzenden van waarnemingen *het Vogeljaar* 52 (3).

Juvenile Zeearend, Oostvaardersplassen, 8 december 2003.
Tekening: Dirk Moerbeek.